Weerwoord op kritiek op 'Innovaties in de watercyclus'

In H_2O nummer 9 van 2 mei jl. schreven Jan Peter van der Hoek, Jan Hofman en Taco van Someren een artikel over innovaties in de watercyclus. Dat artikel lokte Cees Snaterse in H_2O uit tot een kritische reactie. Onderstaand het weerwoord van Jan Peter van der Hoek en Roelof Kruize.

Met verbazing hebben wij kennis genomen van de reactie van Cees Snaterse. Een zeer scherpe en ongenuanceerde reactie. Hoewel het artikel van Van der Hoek *et al.* zich richt op innovaties in de watercyclus, zowel technische als niet-technische, strekt de reactie van Snaterse zich uit tot het gehele fusieproces waaruit Waternet is voortgekomen. Tegelijkertijd wordt Waternet zelf als integraal watercyclusbedrijf ter discussie gesteld.

Vanuit zijn betrokkenheid bij waterketen- en watercyclusaangelegenheden (Waterketen Gelderland, RIONED, NEN Stuurgroep Buitenriolering) is Snaterse uiteraard bekend met het feit dat echte vooruitgang in samenwerking in de waterketen en dewatercyclus slechts moeizaam tot stand komt in Nederland. De vorming van waterketenbedrijven is nog steeds beleiduitgangspunt van de rijksoverheid, zoals onder meer verwoord in het op 5 juli 2007 ondertekende Bestuursakkoord Waterketen. Vooralsnog is Waternet het enige tastbare, concrete resultaat op grotere schaal. De overige resultaten beperken zich slechts tot kleinschalige samenwerkingsinitiatieven en pilots.

Inderdaad, technische innovaties alleen zijn niet genoeg om een watercyclusbedrijf vorm te geven. Cultuur, politieke sturing, ontwikkelingsrichtingen - zoals genoemd door Snaterse - zijn elementen die minstens zo belangrijk zijn in een fusietraject. Daarin verschillen wij niet van mening met Snaterse. Waternet is ontstaan uit een fusie van de voormalige Dienst Waterbeheer en Riolering en Waterleidingbedrijf Amsterdam. In het fusietraject zijn alle aspecten die Snaterse noemt aan de orde geweest. Kennelijk heeft Snaterse zich te weinig in de ontstaansgeschiedenis van Waternet verdiept alvorens tot zijn kritiek over te gaan.

We nodigen de heer Snaterse daarom uit hiervan poolshoogte te komen nemen bij Waternet. Dan kan hij ervaren dat 'cultuur' van meet af aan een belangrijk item is geweest in het fusieproces van Waternet, en nog steeds is. Dan kan hij zien dat werken aan de strategische innovatiegebieden meer is dan een "eenzijdig technocratische benadering" en bijdraagt aan meerdere aspecten:

- doelgerichte samenwerkingsverbanden van mensen waarmee bestaande culturen doorbroken worden door ècht samen te werken en elkaar op te zoeken in concrete projecten in plaats van abstract over cultuur te praten;
- het verder vormgeven van een innovatie agenda voor de waterketen, waarvoor wordt opgeroepen in het Bestuursakkoord Waterketen; en
- het nadenken over ontwikkelingsrichtingen voor Waternet en de gehele bedrijfstak, ook op langere termijn en buiten de bekende paden.

En tot slot, de stelling van Snaterse dat de doelmatigheidsverbetering die Waternet realiseert ook tot stand kan komen door efficiënt organiseren bij elk van de afzonderlijke spelers in de watercyclus, lijkt gelogenstraft te worden in de brief over de stand van zaken rond het waterketenbeleid die minister Cramer recent naar de Tweede Kamer stuurde: besparingen door drinkwaterbedrijven, waterschappen en gemeenten (riolering) beperken zich in de komende periode (tot 2015) tot respectievelijk 2,5 à vijf procent, tien en zes procent. De doelmatigheidsverbetering die Waternet realiseert, bedraagt ongeveer 13 procent, al te bereiken in 2010, en is in dat licht bezien geen geringe prestatie. Maar gelukkig gaat het bij Waternet om meer: ook kwaliteit, duurzaamheid, klantgerichtheid en innovatief vermogen staan bovenaan de agenda. Een integrale watercyclusaanpak biedt daarvoor mooie perspectieven.

Jan Peter van der Hoek en Roelof Kruize (Waternet)